

CONTRACTUL DE ASIGURARE DE VIAȚĂ

*Lect. univ. drd. Andy Pușcă
Universitatea „Danubius” din Galați*

Abstract

The Life Insurance delineates de facto that specific contract through which the insurer, if given a warranty premium, relegates himself to the underwriter to pay off a stipulated sum to the benefit of the latter, the discharge of this commitment depending on the life of the insured.

Individual insurance bonds do cover those perils liable to act upon the very person of the insured, and aim at the life (i.e. life insurance contracts) or else the somatic integrity (accident and health insurance covenants) of the warrantee. They are characterized by the lump drafting of the guaranteed, contract – stipulated pre – chartered amounts.

Life insurance agreements are elaborate, as combining an insurance operation aiming at the eventuality of a risk occurrence, and an investment deal circumscribed by the capitalization process. The solicitor (i.e. the contractor) is literally the partaker bound to the insurer via the commitment to pay the insurance premiums. The appellant ought to possess the juridical capacity to contract, in terms of being either a physical or a legal person.

The insured participator is the individual pertained to by the underwritten risk. The insurance beneficiary is the physical or the legal person applied for to benefit by the insurance contract.

The unfolding of the insurance contract depends on the life of the insured partaker, a clear – cut distinction being easily operated among the following covenant types:

- *insurance in case of survival*
- *decease insurance*
- *commingled insurance*
- *ancillary insurance*

Asigurările de persoane acoperă riscurile susceptibile de a afecta persoana asiguratului, având ca obiect viața acestuia (asigurările de viață) sau integritatea corporală (asigurările de accidente și de boală).

Asigurările de persoane sunt caracterizate prin determinarea forfetară a sumelor asigurate, fixate prin contract. Ele nu au caracter indemnitar și nu sunt limitate de măsura prejudiciului adus persoanei asigurate. Excepția de la principiu o constituie asigurarea de accidente corporale care are caracter indemnitar.

Asigurările de persoane au ca element component operațiuni de capitalizare. Asigurările asupra vieții sunt complexe, descompuse într-o operațiune de asigurare pentru eventualitatea producerii unui risc și într-o operațiune de investire care se concretizează în capitalizare. Solicitantul (contractantul) este partea contractantă care se angajează în fața asiguratorului și care plătește primele de asigurare. El trebuie să aibă capacitate juridică de a contracta, putând fi o persoană fizică sau juridică.

Asiguratul este persoana față de care se produce riscul asigurat.

Beneficiarul asigurării este persoana fizică sau juridică la care se apelează să primească beneficiul contractului de asigurare.

Asigurarea de viață este contractul prin care asiguratorul se angajează față de subscriitor, dacă primește o primă de asigurare, să plătească beneficiarului o sumă determinată, executarea obligației sale depinzând de durata vieții asiguratului¹.

Executarea contractului de asigurare depinde de durata vieții asiguratului, putându-se distinge între:

- o asigurarea în caz de supraviețuire;
- o asigurarea în caz de deces;
- o asigurarea mixtă;
- o asigurarea complementară.

1.1 Asigurarea în caz de supraviețuire

În asigurarea pentru cazul supraviețuirii, riscul este viața, evenimentul aleatoriu fiind determinat în contractul de asigurare la o anumită vârstă sau la o anumită dată.

Ca formule ale asigurării în caz de supraviețuire, asiguratul poate opta pentru asigurarea cu indemnizație diferențiată, asigurarea de rentă în caz de supraviețuire, contraasigurarea anexată asigurării în caz de supraviețuire.

¹ Ion Purcaru, Iulian Mircea, Gheorghe Lazăr, *Asigurări de persoane și de bunuri – aplicații, cazuri, soluții*, București, Ed. Economică, 1998, pag. 213

Asigurarea cu indemnizație diferențiată garantează plata unui capital determinat, dacă asiguratul se mai află încă în viață la expirarea contractului, dacă asiguratul are o anumită vârstă la o anumită dată².

Această formulă permite solicitantului-asigurat de a-și constitui un capital pentru vârsta prevăzută în contract, în vederea cumpărării unei case, de exemplu.

Dacă asiguratul decedează înainte de expirarea termenului, asiguratorul nu datorează nici o sumă și primele plătite nu aduc nici un avantaj nici beneficiarului, nici moștenitorilor asiguratului.

Asigurarea de rentă în caz de supraviețuire, denumită și asigurarea de rentă imediată, plătită de asigurător la încheierea contractului, este posibilă în schimbul plății unei prime unice la momentul încheierii contractului, ce constituie capitalul rentei.

De regulă, există asigurări de rentă diferențiată, subscriitorul dorind să primească plata rentei la data stabilită de el în contract în schimbul primelor anuale temporare pe care el le va plăti cât timp asiguratul este în activitate. Dacă asiguratul decedează înainte de încetarea contractului asiguratorul nu va datora indemnizația de asigurare.

În asigurările cu indemnizație de asigurare diferențiate ca și în asigurările de rentă diferențiată, decesul asiguratului îl eliberează pe asigurător de toate obligațiile.

De asemenea, pentru a evita pierderea primelor de asigurare fără contraprestație către moștenitorii asiguratului, contractul poate să cuprindă o clauză de *contraasigurare* (privind rambursarea primelor dacă asiguratul decedează înainte de expirarea contractului): asiguratorul nu pierde avantajele sale, deoarece, constituind o asigurare cu un risc particular (decesul înainte de expirarea contractului) conservă o parte din primă, păstrând în plus dobânzile obținute din plasamente financiare, efectuate cu primele returnate

1.2 Asigurarea pentru caz de deces

Riscul este reprezentat de decesul asiguratului.

Asiguratul încheie contractul de asigurare în beneficiul terților beneficiari desemnați, iar în lipsa acestora, în folosul moștenitorilor săi.

Asigurarea pentru caz de deces este de mai multe tipuri: asigurarea viageră pentru caz de deces, asigurarea temporară pentru caz de deces, asigurarea pentru supraviețuire.

² Dan Anghel Constantinescu, Marinică Dobrin, Adriana Lețu, *Asigurări personale*, București, Ed. Națională, 1998, pag. 388

*Asigurarea viageră pentru caz de deces*³ este acea asigurare care garantează ca la decesul asiguratului, la data la care acesta survine, să plătească beneficiarului suma asigurată fixată în contract. Fiind semnat de persoane cu o vârstă mai mare de 60 de ani, asigurarea de deces poate deveni o modalitate de transmitere a patrimoniului.

Asigurarea temporară de deces presupune din partea asiguratorului obligația sa de a plăti suma asigurată prevăzută în contract dacă decesul survine înainte de o dată determinată. Această combinație prezintă o problemă dacă asiguratul se află în viață la expirarea contractului, asiguratorul fiind exonerat de toate obligațiile sale. Ea constituie o garanție pentru decesul prematur al asiguratului dacă copiii săi nu au terminat studiile sau un accesoriu al unui contract de credit.

Asigurarea de supraviețuire afectează obligația asiguratorului de plată a indemnizației de asigurare de o condiție specială: asiguratorul nu se angajează să plătească suma asigurată beneficiarului desemnat, decât dacă acesta din urmă supraviețuiește asiguratului. Dacă el precedează, asiguratorul nu datorează nimic, având în vedere că în asigurările pentru caz de deces, de obicei asiguratorul datorează plata prestației sale către un beneficiar desemnat, ca succesori al asiguratului. Costul acestei asigurări este în funcție de vârsta asiguratului și de a beneficiarului, care permite să evalueze șansele statistice pentru supraviețuire.

1.3 Asigurările mixte

Asigurările mixte garantează plata unui capital la decesul asiguratului dacă decesul survine înaintea unei date certe (temporare de deces), sau în caz de supraviețuire la expirarea contractului (cu indemnizație diferențiată).

Asigurarea mixtă este o asigurare alternativă care poartă asupra a două riscuri contradictorii: deces și supraviețuire, însă numai unul dintre ele se va realiza. Această combinație este cea mai practică pe piața asigurărilor de persoane, fiind pentru asigurat cea mai oneroasă, datorând prime cumulate calculate pentru cele două riscuri.

Asigurarea mixtă la termen fix este o asigurare prin care se asigură plata unei sume prevăzute în contract la o dată determinată chiar dacă asiguratul se află în viață sau nu.

Data decesului constituie elementul aleatoriu al contractului care pune capăt plății primelor de asigurare, fără a modifica scadența contractului.

³ Gh. D. Bistriceanu, Fl. Bercea, E. I. Macovei, *Dictionar de asigurări*, Chișinău, Ed. Logoș, 1993, pag.390

1.4 Asigurările complementare

Acest tip de asigurări sunt accesorii contractului de asigurare asupra vieții în vederea oferirii asiguraților de asigurări complementare pentru riscul de accident, invaliditate și boală.

Contractul de asigurare colectivă este contractul încheiat de o persoană juridică prin conducătorul acesteia în vederea aderării unui grup de persoane care îndeplinesc condițiile contractuale pentru acoperirea riscurilor ce depind de durata de viață, a celor ce grevează asupra integrității fizice a persoanei, a riscului de incapacitate de muncă, de invaliditate temporară sau permanentă.

Asigurații sunt reprezentați de grupul de persoane care pe de-o parte trebuie să aibă un interes de aceeași natură cu solicitantul și pe de altă parte trebuie să corespundă condițiilor contractuale.

Beneficiarii sunt chiar asigurații sau beneficiarii desemnați în caz de deces. În asigurarea colectivă rolul solicitantului este foarte important. Acesta poate fi o organizație profesională, o întreprindere care încheie asigurarea în numele asiguratului.

Poziția solicitantului poate naște interpretări: dacă este mandatarul aderenților în fața asiguratorului sau dacă este mandatarul asiguratorului în fața asiguraților.

O asigurare colectivă⁴ este o asigurare încheiată pe o perioadă determinată, însă dacă este prevăzută cu o clauză de tacită reconducțiune, își prelungește valabilitatea pe o perioadă egală cu cea inițială. Solicitantul este obligat să informeze în scris aderenții despre modificările pe care le-a prevăzut.

Aderentul-asigurat, în mod corelativ, poate denunța adeziunea sa pe motivul acestor modificări. Facultatea de denunțare comportă și o excepție, dacă interesul comun al asiguratului și al solicitantului rezultă dintr-un contract individual de muncă încheiat pe o perioadă nedeterminată, caz în care asigurarea continuă până la încetarea contractului.

În asigurarea colectivă, ca și în cea individuală, asiguratorul trebuie să fie în măsură de a opera o selecție de risc și de a nu reține riscuri considerate ca neasigurate, ținând cont de starea de sănătate a asiguratului sau de alte circumstanțe agravante, ca de exemplu practicarea unui sport periculos.

⁴ Dan Anghel Constantinescu, Alina Costache, *Asigurări și reasigurări*, Ed. Tehnică, 1998, pag. 434

Existența unui grup realizează deja o certă compensare de risc și, de aceea, asiguratorul se mulțumește în general cu declarația de riscuri ca răspuns la chestionarul medical, fără a cere vizita medicală.

Pentru adeziunile colective la asigurare, ca și pentru cele individuale, asiguratorul poate stabili o excludere a bolilor anterioare, să condiționeze acceptarea în asigurare de declararea exactă a bolilor, de avizul medicului care poate proba stadiul anterior al unei boli declarate.

Aderentul-asigurat poate să fie exclus de la asigurare în situația în care ulterior încheierii asigurării, se rupe legătura dintre asigurat și solicitant (contractul de muncă sau de prestări servicii încetează)⁵.

Contractul de asigurare încheiat colectiv cuprinde ca riscuri în asigurările de viață pe cele de care depinde viața persoanei, pe cele care aduc atingere integrității fizice a persoanei, riscuri de incapacitate în muncă sau de invaliditate.

Asigurările colective se adaptează la toate nevoile de siguranță privind viața persoanelor în societate, prezentând o importanță deosebită în sectorul economic, al întreprinderilor și în sectorul bancar, legat de organismele de credit.

Organismele de credit încheie asigurări colective pentru a-i garanta pe împrumutații aderenți, ca persoane fizice, contra riscurilor de deces, boală, invaliditate.

Asigurările colective profesionale permit întreprinderilor să amelioreze și să completeze prestațiile cerute de regimul de muncă și de prevederile obligatorii pentru toate categoriile de salariați.

Independent de asigurările clasice, în caz de accident, invaliditate, deces, asigurările de grup pot oferi o alternativă interesantă de completare a regimului de muncă.

Asigurările de grup presupun o multitudine de asigurați printr-un singur contract. Asiguratul-aderent își dă consimțământul la asigurare, asiguratorul luându-și angajamente pentru persoanele asigurate.

Prima de asigurare este nivelată după vârsta asiguraților și calculată ca procentaj din salariu: ea este plătită în totalitate de solicitant, care reține la rândul său primele din salariile asiguraților aderenți.

⁵ Felicia Alexandru, Daniel Armeanu, *Asigurarea de bunuri și persoane – Aspecte teoretice și practice*, București, Ed. Economică, 2003

Bibliografie

1. Alexandru Felicia, Armeanu Daniel, *Asigurarea de bunuri și persoane Aspecte teoretice și practice*, București, Ed. Economică, 2003;
2. Badea Dumitru G., *Insurance & Reinsurance*, Editura Economică, București, 2003;
3. Beleiu Gh., *Drept civil român*, Ed. Șansa, București, 1995;
4. Benett C., *Dicționar de asigurări*, Ed. Trei, 2002;
5. Berr Claude J., Groutel Hubert - *Droit des assurances*, Mementos Dalloz, Paris, 1993
6. Bistriceanu Gh. D., Bercea Fl., Macovei E. I., *Dictionar de asigurări*, Chișinău, Ed. Logoș, 1993;
7. Bistriceanu Gh. D., *Sistemul asigurărilor din România*, București, Editura Economică, 2002;
8. Blaga Eugen, *Configurația socială a asigurărilor de sănătate*, București, Pinguin Book, 200
9. Ciurel Violeta, *Asigurări și reasigurări*, București, 2000;
10. Constantinescu Dan Anghel, *Conjunctura pieței mondiale a asigurărilor*, București, Ed. Naționala, 2002;
11. Costache Alina Anda, Dimofte Elena Mirela, Galea Monica, *Conjunctura pieței mondiale a asigurărilor*, Ed. Naționala, 1999;
12. Deak Francisk, *Contracte civile și asigurări*, București, Ed. Actami, 1995;
13. Dobrin Marinică, *Asigurări și reasigurări*, București, Ed. Fundației „România de Mâine”, 2000;
14. Dobrin Marinică, Ionescu Luminița, *Contabilitatea societăților de asigurări*, București, Ed. Național, 2000;
15. Lambert-Faivre Yvonne, *Droit des assurances*, 8e édition, Précis Dalloz, Paris, 1992;
16. Lambert-Faivre Yvonne, *Droit des assurances*, 12e édition, Dalloz, Paris, 2005;
17. Tudor Mihaela, *Asigurări pentru agenții economici*, București, Tribuna Economică, 2002;
18. Tudor Mihaela, Alinajanu Florentina, *Asigurarea de răspundere civilă decurgând din actele de comerț*, București, Tribuna Economică, 2003;
19. Văcărel Iulian, Bercea Florian, *Asigurări și reasigurări*, Ed. Expert, București, 1998
20. Felicia Alexandru, Daniel Armeanu, *Asigurarea de bunuri și persoane – Aspecte teoretice și practice*, București, Ed. Economică, 2003;
21. Dan Anghel Constantinescu, Alina Costache, *Asigurări și reasigurări*, Ed. Tehnică, 1998
22. Dan Anghel Constantinescu, Marinică Dobrin, Adriana Lețu, *Asigurări personale*, București, Ed. Naționala, 1998;